

Pekka Haavisto: Tal under Folk och Försvars rikskonferens 2023

Datum
8 januari 2023

Plats
Sälen

1 Ers Majestäter, Ers Kungliga höghet, kära kollegor, bästa åhörare

Sverige är vår närmaste bilaterala partner, de senaste åren och genom tiderna. Från att ha varit delar av samma rike blev Sverige och Finland bästa vänner och
5 grannar. Under hundra år som storfurstendöme i det ryska riket, var det arvet från den svenska tiden som skyddade oss mot förryskningsförsök.

Under den första tiden när Finland var självständigt kom Sverige till hjälp när vi hade det som svårast. Ibland har grannens kritik också kunnat rädda liv. År
10 1918 efter inbördeskriget lyfte den svenska pressen fram situationen för de röda fångarna i fånglägren.

Under krigsåren deltog svenska frivilliga i både vinterkriget och
fortsättningskriget. Sverige sände betydande mängder materialhjälp. Sverige
15 mottog också cirka 70 000 krigsbarn från Finland ”Finlands sak är vår” sades det i Sverige.

Under efterkrigstiden har vi tillsammans integrerat oss i nordiska och
europeiska institutioner. Det var en stor sak för Finland att gå med i Nordiska
20 rådet år 1955. På 1990-talet gick Finland och Sverige med i EU på samma gång. Lissabon-avtalet år 2007 gav våra länder EU:s säkerhetsgarantier. Nu kommer vi att ansluta oss till en försvarsallians tillsammans.

Vi har också de senaste åren fått lärdom om hur viktigt det är att våra två länder
25 arbetar tillsammans. Här vill jag nämna pandemin. Särskilt gränsregionerna upplevde då svåra tider. Invånarna i Tornedalen och på Åland kunde inte leva och arbeta över gränserna som de brukar. Men pandemin innebar också lyckat samarbete, till exempel gemensamma evakueringsflyg för våra medborgare.

Och den viktigaste lärdomen vi fick av pandemin var att varje aktör i Finland respektive Sverige måste känna sin motpart i grannlandet. Min uppmaning till er är; identifiera din motpart i grannlandet, etablera kontakt och gör upp krisplaner tillsammans.

35

Ett annat exempel på vårt nära samarbete, är under Sveriges ordförandeskap för organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE, år 2021. Nu då Finland förbereder sig för sitt ordförandeskap i OSSE år 2025 plockar vi fram Sveriges erfarenheter och fortsätter vårt samarbete för att främja säkerheten i Europa.

40

Finlands relation med Ryssland har varit mycket mångsidig och komplicerad under åren. Det känns som om det bara var en kort stund sedan vi såg mer demokrati och en början till medborgaraktivitet i Ryssland-och nu tuktas medborgaraktiviteten och det är krig i Europa.

45

Den ryska attacken mot Ukraina satte igång säkerhetspolitiska processer i både Finland och Sverige. Det var omöjligt för oss båda att godkänna president Putins krav på att Nato inte längre skulle få utvidgas. Det skulle ha inneburit att vi hade gett avkall på vår självbestämmanderätt.

50

Då Ryssland beslöt att med våld byta ledning i sitt grannland med 40 miljoner invånare var finländarnas reaktion mycket klar. Vi vill stöda Ukraina, men vi måste också se efter våra valmöjligheter i vår egen säkerhetspolitik. Och då Ryssland ökade sin retorik gällande kärnvapen och kemiska vapen var det klart att vi behöver mer försvarspolitiskt samarbete, också för att svara på sådana här icke-konventionella hot.

55

Målet för både den svenska och den finska regeringen under förra våren var att jobba för att båda länderna skulle komma till samma slutsats om ansökan om Nato-medlemskap och att vi skulle göra det tillsammans. Här lyckades vi perfekt; vi lämnade samtidigt in våra ansökningar på morgonen den 18 maj. Vi fattade även tillsammans det historiska beslutet att ge krigsmaterial till Ukraina.

60

Många frågade varför det var så bråttom att fatta beslut. För finländarna var det självklart varför. För varje vecka som gick ökade risken att något oväntat skulle hända i världen, något som skulle göra det omöjligt att just vid den tidpunkten lämna in en Nato-ansökan. Samtidigt månade vi om att ha en grundlig process. I riksdagen föll rösterna för ett Natomedlemskap 188-8. Idag stöder ungefär 80 procent av finländarna Nato-medlemskapet.

65

Det har också diskuterats om man skall ansluta sig till Nato med restriktioner. Varför skulle man frivilligt vilja begränsa sitt handlingsutrymme? I Finland har vi redan konstaterat att även om vi inte i förväg ställer några restriktioner för vårt Natomedlemskap, så har vi inga planer på att ta in kärnvapen på vårt territorium.

Vi lämnade in Nato-medlemsansökan tillsammans – vi kommer också att slutföra processen tillsammans. Till detta finns det flera skäl. Sverige är vår viktigaste och bästa vän och partner. Det skulle inte heller vara i Finlands intresse att ansluta sig utan Sverige, då skulle vi inte ha djup i försvaret. Finland och Sverige bildar en militärstrategisk helhet. Samma gäller sett ur Natos synvinkel. Ett tecken på detta är att Förenta Staternas kongress behandlade Finlands och Sveriges ansökningar tillsammans. Denna vår var cirkeln i våra relationer slutet, då president Niinistö i maj sade: ”Sveriges sak är vår”.

Finlands och Sveriges Nato-medlemskap stärker vår säkerhet och främjar stabiliteten i regionen. Vi förstärker också Nato med vår trovärdiga nationella försvarsförmåga, starka försvarsvilja och resiliens. Som en framtida medlem förbinder vi oss till Natos 360 graders strategi för säkerhet. Finlands mål är att vara en solid medlem av alliansen, som både ser till sitt nationella försvar och sin förmåga att delta i det kollektiva försvaret, en för alla och alla för en.

Vårt kommande Nato-medlemskap ger också möjligheter att förstärka samarbetet mellan EU och Nato samt att förstärka det nordiska samarbetet.

Men de stora dragen i vår långsiktiga utrikespolitik förändras inte. EU förblir även i framtiden en av de viktigaste ramarna för den finländska utrikespolitiken. Vi kommer också i fortsättningen att främja en utrikespolitik baserad på mänskliga rättigheter. Vi betonar vikten av det internationella regelverket och av att följa folkrätten. Vi fortsätter vårt arbete som aktiva fredsförmedlare och vi stöder möjligheter till lösningar på humanitära kriser. Det är också viktigt att komma ihåg att världen är mycket större än Europa.

Vi kommer att få leva i osäkerhet en längre tid. Kriget i Ukraina ser ut att bli långvarigt och ingen vet vad som kommer att hända med Ryssland. Under osäkra tider är det viktigt att ha goda vänner. Jag är säker på att vår månghundraåriga vänskap med Sverige kommer att fortsätta under en lika lång

tid framåt.

110

Tack.

Taggar

2020-tal, 2023, Man, Politiska tal

115

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/pekka-haavisto-tal-under-folk-och-forsvars-rikskonferens-2023>

120

125

130

135

140

145